

Izhaja vsak terek, četrtek in sobota. — **Cena:** Za celo leto 36 K, za pol leta 18 kron, za četrt leta 9 K, za 1 mesec 3 krone. **Posamezna številka stane 40 vinarjev.** Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne prostre. Neizbrani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ☐☐☐

ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, **Strossmayerjeva ulica št. 3.** Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 30 v od 1 mm, za poslana, naznanila občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. 50 v od 1 mm, za reklamne notice med tekstom 2 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 4 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

Mirovni delegati in vprašanje mirovne pogodbe z Avstrije.

Da bi se izvedelo kaj natančnejšega, kako se imajo izvrševati določbe mirovne pogodbe glede Nemške Avstrije, prosil je poslanec dr. Kukovec zlasti z ozirom na likvidacijo bivše štajerske vojvodine v ministerstvu zunanjih zadev pojasnil in je imel z nekaterimi našimi mirovnimi delegati v Beogradu pogovor o tolmačenju mirovne pogodbe. Stališče glede prevzetja nepremakljivega premoženja države je ostalo, kakor se je razpravljalo na zboru občin in okrajev 11. in 12. septembra v Celju. Po § 208 se imajo polastiti na razsulu Avstrije nastale države nepremičnega premoženja bivše države, kronskega imetja in imetja članov cesarske rodbine. Te nepremičnine bo določila mednarodna komisija, v kateri bodo pet članov antante, en član Jugoslovani in en zastopnik sedajne Avstrije. Iz katerega se plača potem avstrije. Tudi naša država mora vplačati za ta imetja določeno svoto v skupni strijska vojna odškodnina. Brez plačila pridejo v last novo nastalih držav šole in bolnice. Tudi avtonomno premoženje, torej premoženje kronovin, ki se razdelijo med dve ali več držav, pripade v last vsakemu izmed nastalih držav; tudi za take nepremičnine ni treba nič plačati. Na ta način bo dobila Nem. Štajerska v svojo last velike gornještajerske gozdove, hiše v Gradcu itd. brezplačno, kar je najmanj desetkrat toliko vredno nego nepremičnine, katere pripadejo v našo last na Spodnjem Štajerskem in sicer razun bolnišnic in šol, kopališči Rogaška Slatina in Dobrna.

Po členu 204 bo odločevala mednarodna komisija tudi o delitvi javnih dolgov bivših pokrajin, ki se razdele na več držav. Povdarja se le splošno, da se bo postopalo podobno, kakor določuje § 203 o prevzetju predvojnih avstrijskih dolgov in sicer garantiranih in negarantiranih. Pri slednjih bi naj bilo merilo po povprečni davčni moči dotič-

nih delov avstrijskega ozemlja z ozirom na leta 1911, 1912 in 1913.

Važen je za naše razmere član 205, ki določuje glede vojno-posojilnih papirjev, da bodo vse države imele v dveh mesecih po podpisu mirovne pogodbe te papirje popisati, kolikor se jih nahaja v lastništvu pripadnikov novo-nastalih držav. Vojno-posojilni papirji se bodo odzvali in se lastnikom dali novi certifikati. S tem pa ni določeno nič v prid posameznih lastnikov teh papirjev, ampak ima ta predpis le namen ščititi lastnike vojno-posojilnih papirjev, v kolikor se nahajajo ti papirji na ozemlju Francije in drugih zveznih držav, ker bode te papirje morala odkupiti nova Avstrija. Glede vojno-posojilnih papirjev, ki so v rokah naših državljanov na našem ozemlju, oz. katerih lastniki so naši državljani, je določeno le, da nova Avstrija ni obvezana, ta vojna posojila izplačati. S tem seveda ni rečeno, da bode za te papirje naša država kaj plačala, akoravno posestniki teh papirjev to pričakujejo. Ker tudi naša vlada tako dalekosežnega koraka na lastno odgovornost pač ne bode mogla storiti, je očitno, da bode o tem svoj čas imel odločevati državni zbor. Kako bode državni zbor odločil, se ne more vedeti, ker velika večina prebivalstva države ni interesirana na tem, da naša država kaj plača za povračilo onega posojila, katero se je dalo stari Avstriji za vojskovanje. Na tem stališču so tudi mirovni delegati in je potrebno, da naša javnost to izve in prizadeti krogi v svojem varstvu storijo korake, da dosežejo, kar je mogoče. Kar se tiče hranilnic, ki so vplačale na Spodnjem Štajerskem 68.000.000 K vojnega posojila, naj mero-dajni krogi kar najprej storijo potrebne korake za saniranje teh javnih zavodov. Tudi mirovni delegati so mnenja, da tu pride v prvi vrsti v poštev vprašanje lastne sanacije, in da naj te korporacije ne pričakujejo vse pomoči le od države, ker bode mogla taka pomoč le dopolniti, kar bodo zavodi sami za svojo sanacijo storili. Glede zadolžitve naših občin in okrajnih zastopov pri komunalnem kreditnem zavodu v Gradcu, kjer so bile po krivdi starega deželnega odbora naše javne korporacije čez vsako mero s po-

pisovanjem vojnih posojil obremenjene, mirovni delegati niso mogli dati kakega merodajnega pojasnila, ker je vse v prvi vrsti pravno vprašanje. Pričakovati je pa, da mednarodna komisija ne bode mogla odrediti upravičenosti onim razlogom, ki jih navajajo spodnje-štajerske občine in okrajni zastopi v tem oziru v svoji resoluciji 12. septembra. Toliko v premišljevanje naši javnosti.

I. SATLER:

Gospodarski boj Evrope z Ameriko.

Nam Evropejcem se danes porajajo ona čustva, kakor prvima človekoma, ko jih je Bog pognal iz raja z gorečim mečem in sta začutila, da sta naga. Mi, ki smo se pred vojno pogrezali v vseh dobrotah tega sveta in smo si še domišljevali v svoji prevzetnosti, da nam življenje ne nudi ničesar, se danes zavedamo, da smo živeli v raj, katerega smo zgubili po lastni krivdi. Danes se zavedamo, da smo nagi, revni in propadli ter potrebni milosti in tuje pomoči, brez katere nam je nemogoče se dvigniti. Tega dejstva se danes zavedajo posebno premagani, a polagoma se ga začnajo zavedati že tudi oni zmagepolni ententni krogi, ki so v zadnjih mesecih zapadli v delirij in rajali na svojih trofejah kot pijani derviši. Tudi ti so se že skoraj strezili in prihajajo polagoma v položaj pijanca, ki se je zbudil in čuti silne bolečine v glavi in vidi poleg sebe prazno denarnico. Težka vest se oglašja po vsej Evropi, ki je pet let morila, uničevala in živela v brezdelju na stroške tujega sveta, ki danes noče dati brezdelnim ničesar več. Hoover, ki ga je Amerika poslala v Evropo, da preštudira evropski gospodarski položaj, je nam Evropejcem zažugal s prstom, ko nas je videl tako propadle, demoralizirane, brez volje in brez moči, da vstanemo, delamo in povrnemo, kar smo si tekom vojne tam izposodili. Te grožnje so predvsem zadele ententne države, ki so jemale v Ameriki brezmejni kredit, ki ga je treba sedaj poravnati z obrestmi vred. Treba je zopet delati, napeti vse moči, da se Evropa gospodarski rehabilitira. A kako se po-

vspeti zopet iz brezdelja do dela, iz lahkomisljenosti do resnosti, iz omahljivosti do energije, ko nam je vojna izsesala iz kosti ves mozeg in nas onesposobila za vsako resno delo? Niti jeva epistola prelektom jasno označuje duševno razpoloženje italijanskega ljudstva, ki je danes brez moči, da se vzdrži in živi. Temu ljudstvu sličejo i drugi narodi in mi Slovenci in Jugoslovani smo še daleč od tega, da bi delali častno izjemo. Povsod prevladuje v vojni vstvarjena manija razdiranja in veselje do dela manjka.

Evropa se vije v smrtnih krčih in kliče zdravnika — Ameriko. In Amerika prihaja s previdnostjo zdravnika, ki hoče pomagati le pacientu, ki ima zadostno trdne volje in avtosugestije v lastno moč, a tudi sredstva, da poplača kirurško delo in trud. Amerika je med državami oni vojni dobičkar, ki je tekom cele vojne izkoriščal konjunkturo in postal milijardar. Tam so si izposojevale skoraj vse vojujoče se države Evrope, razven centralnih držav, katerih Amerika ni smatrala vrednih kredita. Morda so jim te države (centralne) danes za to odklonitev do neke meje hvaležne. Preko Italije, Rusije in Francije je vrgla obogatela Amerika svoje kapitalistične mreže in Bog vé, kedaj se jih osvobodijo. Francija dolguje danes Ameriki nad 15 milijard in nič z dosti manjšimi svotami ne visite tam Italija in Rusija. Tudi Angleška se zaveda danes zgube svoje vodilne vloge na svetovnem finančnem trgu, kjer je zavladala Amerika s svojimi multimilijardari. Danes vrača tudi Amerika Angleški milo za drago, ker ji je le-ta s svojo diskontno politiko začetkom avgusta 1914 vrgla popojnoma iz ravnovesja dolarjev kurz, ki se giblje normalno okoli 4.86 funtov šterlinga in ki je vsled povisjanja bančnega obroka v Angliji takrat zrasel na 6.50—7 dolarjev. Takrat so šle skoraj vse zlate rezerve iz Amerike v Angleško v svrhu ureditve valutnih in deviznih kurzov. A kolo časa je prineslo temeljito spremembo. Pokazalo se je, da se bogastvo zbira le tam, kjer vlada ustvarjajoča sila naroda in gineva tam, kjer vlada bog Mart z vsemi svojimi grozovitostmi. Amerika se tekom vojne ni samo otresla svojih znatnih dolgov v Ev-

svojega posestva. Slika je naravnost lepa.

Čimdalje se vozimo, vedno ista krasna slika. Cesta sama je dobra. Ob vsaki strani stoje brzjavni drogi, po katerih je napeljano 12 brzjavnih in telefonskih žic. Povsod po polju se dela, žanje, mlati, pase. Ljudje so oblečeni ali po naše ali pa nosijo narodno obleko iz belega platna. Može sem videl navadno s slannikom, belimi hlačami in dolgo, do kolen segajočo, prepasano belo haljo, nekako podobno nočnim srajcam. Slika je zelo čedna. Vsa mladina nosi »šajkačo«, to je vojaška čepica. Ženska obleka se od naših ne razlikuje znatno.

Živine je videti zelo malo. Največ je goveda simendolske pasme, ki je razširjena po vsej Srbiji. V Šumadiji — tako se zove pokrajina, v kateri se nahajamo — je najti tudi domačo pasmo »kolubarko«, nazvano po reki Kolubara. Kolubarko je videti še manje. Goje se angleškaraabska in neka domača toplokrvna pasma. Slednja je mala, do srednjeverelika, a izredno trepzna, kakor pripovedujejo vojaki. Svinji in ovac ni skoraj nič. V nobenem pogledu se posledice švabske okupacije ne poznajo tako temeljito, kakor ravno glede živine.

Med polji je videti majhne gozdičke in posamezna drevesa. V prvi vrsti opazimo hrast, potem brest in jasen ter

MILOŠ ŠTIBLER:

Pri srbskih kmetovalcih v Šumadiji.

(Dalje.)

Mladenovac.

V Mladenovac smo dospeli krog pol 12. ure dopoldne. Je to mestece, ki šteje 1000 prebivalcev. Prva posebnost tega in vseh srbskih mestec je, da se prebivalci istih pečajo izključno le s trgovino in obrtjo, med tem ko imajo prebivalci trgov in malih mest po Slovenskem obenem tudi kmetijska posestva in vinarje. Druga posebnost je draginja. Ničvreden obed stane v Mladenovcu, torej v sredini bogatega poljedelskega ozemlja, 5 dinarjev. Nekateri trde, da je ta draginja povzročena od tega, ker imajo ljudje nenavadno mnogo denarja in jim torej ni mnogo do novega denarnega zaslužka. Menda je na tem nekaj resnice in more v tem slučaju mnogo pomagati vstvarjenje industrije, da se denar zaposli.

O »delovanju« avstrijskih okupacijskih oblasti pripovedujejo tudi v Mladenovcu najgroznejše stvari. Višek vsega, kar sem doslej čul, je gotovo v tem, da so v Mladenovcu ta leta pokopali okroglo 35.000 (beri: petintridesettisoč!) samo takih srbskih vojakov in civilistov, ki so jih Švabi tirali iz južnih krajev na sever, a so med potom umrli v Mladenovcu ali

v bližini Mladenovca. Samo iz ene partije, ki je v pozni jeseni nočila v Mladenovcu, jih je v tej noči umrlo nad 800! To so naravnost strašne vesti. Da so bili Švabi razuntaga tako marljivi pri streljanju in vešanju nesrečnih ljudi, to je jasno.

Sredi mesta stoji posebno javno poslopje za tehtanje žita in zrnja vobče. Ako kmet proda zrno trgovcu, je zabranjeno tehtati to zrno na trgovčevi tehtnici, temveč se mora teža dognati na tej javni tehtnici. Ta način je ustanovljen v varstvo kmetovalca, kajti trgovec v Srbiji ni baš najsolidnejši; ne išče zmernega dobička, temveč skuša na pošten ali nepošten način izviti iz svoje žrtve največ. To je i v Beogradu tako. V glavni ulici v Beogradu sva s Petovarjem vprašala v veliki trgovini, po čem je meter nekega platna. Trgovec ceni na 200 K. Ko se začneva čuditi tej draginji in ko rečeva, da kupujemo blago za trgovino, je takoj znižal ceno od 200 K na 150 K!! Seveda nisva kupila, toda prepričan sem, da ima gospod žid tudi pri ceni po 150 K še vedno najmanj 50 K čistega dobička pri metru!

Vsakdo hoče v čim najkrajšem času postati bogataš. To smo občutili tudi, ko smo iskali voz za Arandželovac in Banjo. Iz Mladenovca je sicer napeljana ozkotirna železnica preko Arandželovca v Valjevo, toda vozijo sedaj še samo ma-

terijalni vlaki. Ta dan je že odpeljal pred našim dohodom, sicer bi se ga smeli poslužiti. Do drugega dne čakati nismo utegnili, zato smo iskali voznika ali avto. Avto bi stal samo do Banje brez vožnje nazaj 250 dinarjev ali 750 kron. Voznik je zahteval za vožnjo v Banjo, torej kakih 25 km daleč, 400 K, danes tja in jutri nazaj pa 700 K! Odločili smo se za slednje in se odpeljali z lojtrskim vozičkom.

Iz Mladenovca do Banje.

Precej za Mladenovcem, ki leži komaj 130 metrov nad morjem, se začne cesta čisto polahko dvigati. Povsod vidimo ostanke nekdanje švabske slave, ki obstoje v nemških napisih in podrtijah. Na levi strani je ob cesti lep park z dvonadstropnim poslopjem; je to neko kopališče ali zdravilišče. Kmalu se razgrne pred nami ogromna planjava. Ni to ravšina, a tudi ni bregovita, kakor na primer Slovenske gorice. Vendar se da pokrajina najbolje primerjati Slovenskim gorcam, samo da se višave le jako polagoma vzdigujejo in zopet zelo polagoma padajo. Daleč na jugu, zapadu, severu in vzhodu se vleče krog te planjave precej visoko gorovje. Planjava sama je polna najlepše obdelanega polja, travnikov, gozdičev in čednih kmečkih hiš, zidanih, kritih z opeko, obdanih od sadnega drevja. Izrazitih vaši tu ni, kmet stanuje sredi

ropi, zlasti v Angliji, nego je postala danes bogata država — upnica vse Evrope. Ona nastopa danes kakor upnik, ki pazno nadzira svojega dolžnika in njegovo plačilno zmožnost.

Amerika razpolaga danes čez 4½ milijarde frankov zlata, katera svota se je skoraj v celoti stekla v Ameriko iz Evrope. A kar je glavno in mora delati Evropi najtežje skrbi, je dejstvo, da se je ameriški izvoz v Evropo, ki je znašal še leta 1914 2441 dolarjev, dvignil leta 1918 na 6525 dolarjev in boče gotovo leta 1919 to številko še znatno presega. Amerika je danes velika produktivna država, ki je pripravljena na neizprosni boj za ekonomsko prvenstvo. Mrzlično se danes organizuje in pripravlja pot svojim proizvodom v vse dele sveta. Danes je za njo železo vroče in kuje ga brez oddiha. Amerikanska industrija je osnovala 120 organizacij za eksport in 25 specializiranih v zunanje-trgovinskih vprašanjih je poklicanih, da zastopajo Ameriko v raznih državah. Ustvarjajoča sila ameriškega naroda je na vrhuncu. Bil je vajen ta narod med vojno delati za sebe in za druge in v tem delu je opeklenil in kuje danes kakor Hefajst železne okove, s katerimi hoče prikleniti Evropo v gospodarskem oziru na sebe. Sem preko oceana prihajajo resni opomini nekdanjako trdni in samozavestni Evropejci, da je treba napraviti konec vojnim zmedam in pričeti zopet z delom. Konec krvave vojne je začetek nove vojne, težje in dalje trajajoče gospodarske vojne, v kateri bo brez dvoma zmagala za dalje časa Amerika. Krvavo dejanje militarizma nam je zasekalo težke rane in države in posamezniki se zvijajo v težkem boju za obstanek. Živimo v času, v katerem velja v polni meri Shakespearjeve besede: Be or not to be shad is the question! (Biti ali ne biti, to je vprašanje!) Mart je dokončal svoje krvavo delo in na pozorišče stopa Merkur, kojega boj bo zavzel kmalu orjaške oblike. Uveljavilo se boče zopet načelo, da pridnemu in podjetnemu pripada bodočnost in svet. Zato vstanimo in delajmo!

Nekaj opazk k trgovski pogodbi z Avstrijo.

»Trgovinski List« v Zagrebu piše o pogodbi z Avstrijo, katero objavlja mo na drugem mestu, med drugim sledeče:

Kompenzacijska pogodba z Avstrijo, katero je sklenila naša Centralna uprava za promet z inozemstvom, je vzor pogodbe, kakoršne se ne sme skleniti.

manjši količini bukev in sicer v goratih krajih. Med sadnimi drevesi prednjači sliva, ki je letos prazna. Nekaj je jabolk in hrušk. Orehe so Švabi skoraj docela iztrebili. V prvi dobi so uporabljali orehov les za puškina kopita, poslednja leta pa so se mastili s tem dragocenim blagom skoraj izključno le dunajski židje. Omenim še, da nisem na svojem potovanju videl nobene žage. Kmetje prodajajo drva in stane prostorni meter bukovih drv v vagonu prodajalčeve postaje 30 dinarjev.

Tako se vozimo vedno dalje proti zapadu. Ob cesti vidimo ruševine, eden od Švabov porušen in zažgan avtomobil, parne mlatilnice, žetalice, mline. Povsod pa dosti ljudi na poljih. To se pravi, po ogromni večini vidimo ženske, starce, mladino. Možkih je najmanjše. Po nekkih njivah sta samo po dva ali kvečjemu trije ljudje, po drugih 10—15. Ne misli, da gre za veleposestnika, temveč to je »moba«. Kaj je »moba«? Nekaj podobnega, kakor naše nekdanje kožuhanje. Sedje stopijo skupaj in opravijo zajedno žetev danes pri tem, jutri pri drugem, potem pri tretjem kmetu in tako dalje, dokler delo ni izvršeno pri vseh. To je »moba«. Ako »moba« dela med tednom, v delavnik, tedaj se to »piše«, to se pravi, posestnik, pri katerem je »moba« delala, je dolžan povrniti istotoliko delavnih dni vsem onim, ki so v »mobi« pri

Že določba pogodbe glede valute obračuna mora vsakogar iznenaditi. Za likvidacijo pogodbe z dne 22. marca t. l. je določeno plačilo v nemških markah in v ta namen sprejet depot 10 mil. nemških mark, za obračun po novi pogodbi danih 7 mil. nemških mark. Izven tega še 3 mil. franc. frankov in 5 mil. ital. lir. — Prejzamejo torej 17 mil. nem. mark in 5 mil. ital. lir. Nemčija šteje oficijelno med naše neprijateljske države. Imovina njenih državljanov je pri nas pod državno upravo itd. Italija je sicer oficijelni zaveznik še danes, a odnosi med nami in njo še niso razjasnjeni. Vključ temu pa mi v državnem aktu priznamo, da je njihova moneta — v nasprotju z našo — zdrava. Da je to storil kak zasebnik, bi javnost — brez ozira na motive — zavpila na ta nepatriotski čin. Reklo bi se nam lahko, da borzni kurzi dajo prav Centr, upravi. Navidezna resnica. Borzni kurzi so posledica naše nerazborite, samomorske gospodarske politike. Ali se ni morda kak pisar C. U. spomnil, da mora ta čin tirati kurz nemške marke in ital. lire kvišku, ne samo vsled dejstva, da C. U. potegne 17 mil. mark in 5 mil. lir iz prometa in jih hrani v svoje blagajne, ampak še bolj, ker se s tem činom v imenu države daje priliko za privatno špekulacijo? Kurz nem. marke na naši borzi bo dokazal, da bo privatna špekulacija ta migljaj C. U. s hvaležnostjo vzela na znanje. Morda bi se kdorkoli v C. U. spomnil, da bi morda nabava večje količine naših kron ali dinarjev s strani Avstrije dvignila kurz naše monete na škodo avstrijske in da bi na ta način z našo boljšo moneto mogli ceneje kupiti avstrijske pridelke? Nesrečne teorije o zdravi in nezdravi moneti, cesar — zdi se — nihče pravilno ne pojmuje, nas vodijo do škodljivega in sramotnega dejstva, da sami dvigamo kurz tuje, celo neprijateljske monete na škodo svoje lastne. Drago bomo plačali to nesrečno zablodo.

Dvomljive vrednosti je določba, da bo cene našega izvoza določevala naša C. U. ne samo po naših tržnih cenah, ampak tudi po cenah svetovnega in avstrijskega trga. Svobodna volja prodajalca bi nam bila tu mnogo simpatičnejša. A svobodna volja prodajalca je izigrana z določbo, da bo naša C. U. dala izvozno dovoljenje samo onim osebam, katere določi avstrijski U. P. U. Po tem daje odzvaj faktično izvozno dovoljenje pri nas samo avstrijski Urad za promet z blagom. Ta avstrijski urad si torej na našem ozemlju lahko izbere prodajalca, od katerega bo kupil in lahko po tem tudi upliva na njegove cene, ker če mu oseb-

njem delali. Ako pa »moba« dela v nedeljo, tedaj se to »ne piše«, to se pravi, tega dela ni treba vrniti. »Moba« v nedeljo je toraj pomoč, ki se vrši zgolj iz ljubezni do bližnjega. To se dogaja vedno tedaj, ako posestnik vsled kake nesreče, smrti ali bolezni, posestva ne more sam obdelati.

Cesta se vzdiguje po južni strani nekaj večjega, na daleč raztegnjenega hrička, na katerega južnem pobočju baš leži selo Orašac. O, kako si diven, Orašac! Torej tukaj je počel Karadžordže l. 1804 ustajo proti Turčinu! Cerkev še stoji, pred katero je počil prvi strel. Vozimo se dalje, selo je pod nami, podobno raju. — Vsaka hiša zidana v obliki kvadrata, streha iz rudeče opeke ima obliko piramide. Take strehe imenujejo baje ponekod na Slovenskem »strehe na šop« (nemški »Waldmache«). Krog vsake hiše mnogo sadnega drevja, potem polja, hrastje, vinogradi in zopet hiše. Izredno čedna je slika te zgodovinske pokrajine. V duhu sem poljubil to sveto zemljo.

Proti jugu zazremo na hribu mogočno belo poslopje, pod hribom dolgo vrsto belih hiš. To je selo Topola, rojstni kraj Karadžordža. Belo poslopje na hribu je »zadužbina«, to je spominska cerkev kralja Petra. Pravijo, da so Švabi tudi to cerkev izropali.

Tako se bližamo Arandželovcu. (Dalje prih.)

no ali po cenah ne prija, za enostavno izključiti iz dobave za Avstrijo. To peto poglavje je brez komentarja nerazumljivo. Danes lahko samo rečemo, da se nam zdi, kakor da C. U. danes, ko smo postali končno samostojni gospodari v svoji hiši, skrbi za to, da se ne preobijemo.

Med predmeti, ki so določeni za uvoz iz Avstrije, najdemo takšne, ki se zdaj v Avstriji sploh ne proizvajajo, n. pr. tekstilno blago, katero sama Avstrija uvaža iz inozemstva. Ali bomo celo v Avstriji blago, ki ga ona uvaža s trga, kjer je lahko sami kupimo in pri tem prihranimo posredovalni zaslužek Avstrije? Steklo proizvaja v prvi vrsti Češka, zato ne moremo razumeti, kako je prišlo v avstrijsko pogodbo. Drvarsko blago lahko sami proizvajamo in ne vtrdimo, zakaj naj to sploh od zunaj uvažamo in še damo dobre kompenzacije.

Končno je določeno, da se bo v okviru razpoložljivih količin dovoljeval izvoz kože, gotovo surovih. Ta točka nas je presenetila. Kako naj mi izvažamo surove kože? Saj nimamo dovolj, da preskrbimo lastne usnjarne. Najboljši dokaz temu je dejstvo, da cene surovih kož pri nas dnevno rastejo in da so dosegle že neverjetno višino. Pomanjkanje kož pomeni za nas veliko nevarnost v bodoči zimi. V takih razmerah nič ne more opravičiti izvoza surovih kož na škodo naše lastne produkcije in našega konzuma. C. U. bi bila pač morala imeti pred očmi interese naše države in staviti pogoj, da nam mora Avstrija vrniti kože od onih 1000 glav govedi, katere ji bomo dali.

Volna bi se mogla izvažati v Avstrijo samo v svrhu predelavanja, da se nam izdelano blago zopet vrne, ne pa v obliki izvoza surovine. To bi se bilo sicer moralo pridržati za Češko, ki ima največjo volneno industrijo.

Moramo na žalost konstatirati, da se je Avstriji posrečilo skleniti z nami pogodbo, ki ji zagotavlja preskrbo hrane za prebivalstvo in surovin za industrijo ter dobro prodajo njenih industrijskih proizvodov. Kaj hoče še več? Kakšno posebno korist naj imamo mi od te pogodbe, nismo mogli dognati. Upajmo, da nas oni, ki so pogodbo sklepali, pouče o boljšem. Mnenja smo pa, da je, namesto sklepati takšne pogodbe, boljše, pustiti proste roke trgovini, lastni interes trgovcev bi nam zagotovil vsaj tolikšen uspeh, če ne boljši.

Nočemo s tem reči, da si ne želimo dobrih trgovskih odnosov z Avstrijo. Nasprotno, čim boljši in čim bolj zdravi bodo, tem boljše za gospodarsko življenje obeh držav. Ne zavidamo Avstriji uspeha njenih zastopnikov, ne želimo pa, da bi bil ta uspeh na našo škodo.

POLITIČNE VESTI.

Dogodki v Beogradu.

Protičeva misija ponesrečena? Protičeva pogajanja s strankami so dokazala, da bi imel Protič, ker so demokratije in socialisti odklonili sodelovanje, komaj 130 glasov, nasprotne skupine pa 136 glasov. Protičeva vlada bi bila torej vlada manjšine. Ker pa je stal regent oglašeno na stališču parlamentarizma, je glasom brzojavnega poročila iz Beograda z dne 1. tm. Protič ta dan ob pol 8. uri zvečer vrnil regentu svoj mandat.

Protičeva izjava. Dne 2. tm. je izšla izjava radikalnega kluba o vzrokih, zakaj je Protič vrnil regentu mandat za sestavo vlade. Izjava navaja, da so demokrati, socialisti in Črnogorci odklonili sodelovanje ter končuje, da je Protič opustil svojo namero, ker se je prepričal, da ne bi mogel pridobiti za svojo vlado v parlamentu take večine, ki bi mu omogočila trajno delo.

Nova pogajanja. Dne 2. tm. se je v poslanskih krogih govorilo, da se vrše

med demokrati in radikali nova pogajanja. Parlament bi imel dovoliti le še poročila in sprejeti volilni red, nakar bi bil razpuščen in bi se razpisale volitve. Kot kandidata za min. predsedstvo se imenujeta zopet dr. Pavlovič (nevtralec) in dr. Drašković (demokrat).

Regent apelira na patriotizem strank. V poslanskih krogih se govori, da bo regent poklical na dvor načelnike strank in bo apeliral na nje, naj se vendar enkrat sporazumejo in ustvarijo močno koncentracijsko vlado, da privede državo iz današnjega nereda.

Na Reki je d'Annunzio proglasil za Reko in okolico vojni sod. Naperjen je seveda proti Jugoslovanom.

Za češko-jugoslovanski koridor je, kakor je poročal v seji Nar. skupščine čehoslovaške zunanji minister dr. Beneš dne 30. sept., edino Francija odločno nastopila na mirovni konferenci. Angleži so se bali koridora v vojaškem oziru, Italijani pa so odločno odklonili to zahtevo češ, da bi škodovala italijanskim interesom.

V Avstriji so Vsenemci, na čelu nemški Schulverein, začeli velikopotezno propagando za združenje z Nemčijo.

Boljševiške zverine. Mestne oblasti v Kijevu, katere je vzpostavil general Denikin, so našle v hišah, kjer so imeli seje izredne boljševiške komisije, več tisoč trupel mrličev skritih. Na predvečer zavzetja Kijeva so boljševiki, predno so se umaknili, dali postreliti več kakor 500 oseb.

Za Irsko je Lloyd Georg izdelal zakonski načrt, ki podeljuje Irski samoupravo in pomenja nekaj kompromis med zahtevo irskih socialistov in ulsterške stranke.

Italijanska poslanska zbornica je bila 29. sept. razpuščena. Nove volitve so 16. nov. tl.

Pregledovanja nemške armade iz Pariza poročajo, da je mirovni posvet sprejel predlog maršala Focha, da izvedenci vsako četrtletje pregledajo nemško armado.

Na Madžarskem so se združile vse napredne stranke s socialisti vred v skupen blok proti vsem nazadnjaškim in prekušnjanskim strankam.

V Italiji se pripravljajo znameniti dogodki. Glasilo italijanskih socialistov »Avanti« je izdal poziv na vse demobilizirane sodruge rimske socialistične zveze, naj vsi, zlasti šarže, ki so še v posesti vojaške obleke, isto ohranijo. Nato razvija vojaški program republike delavskih, kmečkih in vojaških svetov.

Tudi stari Garibaldi še nori! Garibaldi noče zaostajati za d'Annunzijem. Nasproti raznim zastopnikom časopisov je izjavil, da bi on na d'Annunzijevo mesto enako postopal. Na vprašanje, kaj potem, če se Italija radi Reke zaplete v vojno, je izjavil: »Pa dobro, bili se bomo, če bo potreba tudi proti hudiču. Mi zahtevamo Reko in smo jo vzeli. Obdržali jo bomo in če se bomo morali bitti za to, da jo obdržimo, bili se bomo do konca.«

Cenj. naročnike,

ki so plačali naročnino za celo leto, opozarjamo, da doplačajo drag. zvišanje naročnine od 15. aprila K 8'50, ker bi se jim moral sicer s 15. okt. list ustaviti. Tudi one naročnike, ki plačujejo mesečno ali četrtletno, s tem opozorimo, da jim je potekel rok plačila. Upravništvo »Nove Dobe«

IZ KOROTANA.

V Celovcu so bili zadnje dni cel tedn brez mesa. Tudi pomanjkanje moke je pred durmi. Celovčani že z žalostjo mislijo na lepe čase, ki so jih imeli pod jugoslovansko upravo.

MARIBORSKE NOVICE

»Marburger Zeitung«, dozdej vodilno glasilo spodnještajerskih Nemcev, je 3. tm. prešla v slovenske roke.

Glasbeni Matici v Mariboru je Posojilnica (Narodni dom) podarila 2000 K.

Na deški meščanski šoli v Mariboru se je pričel pouk 2. tm.

Porotna zasedanja v Mariboru. O začetku razprav pred mariborsko poroto smo že poročali. Dne 24. septembra se je vršila razprava zoper Mihael Voduček radi tatvine konjev in voza svojeinu gospodarju; obsojen je bil na eno leto težke ječe. Dne 25. septembra je bil obsojen Ivan Karlin radi nebroj vlomov v Mariboru na 7 let težke ječe. Terezija Konrad, ki je bila obtožena radi udeležbe tatvine, je bila oproščena. Dne 26. septembra se je vršila razprava zoper Tomaža Pretnerja, ki je bil kljub svoji mladosti že petindvajsetkrat predkaznovan. Po soglasnem izreku porotnikov je bil obsojen radi zavratnega roparskega umora, zaradi poskušane umora in tatvine na smrt na vislicah. — Dne 29. in 30. septembra se je vršila razprava zoper Franca Kocbeka, Franca Friedaua, Jakoba Kavčiča, Petra Dokla in Pavla Dokla radi roparskega umora; Peter Dokl in Pavel Dokl sta bila obsojena na smrt na vislicah, Franc Friedau in Jakob Kavčič na osem let težke ječe, Franc Kocbek pa na štiri leta težke ječe. Dne 1. oktobra je bil obsojen Jožef Belšak radi uboja na dve leti težke ječe. — Tretji teden se vrše sledeče razprave: Dne 6. oktobra zoper Antona Senjurja, Antona Vrbnjaka, Alojzija Vrbnjaka, Filipa Munda, Franca Kosija, Jakoba Cajnkarija, Feliksa Lajha, Antona Črnjaviča, Franca Kukovca, Jožefa Jurgeca in Alojzija Kranjca radi tatvine (plenjenje pri Mali Nedelji); dne 7. oktobra zoper Heleno Luci in Jožefo Branda radi zavratnega umora svojega moža oziroma očeta; dne 8. oktobra zoper Simona Jusa radi uboja; dne 9. in 10. oktobra zoper Antona in Petra Dreva, Marijo Wregg in Franca Marčiča radi zavratnega umora moža Marije Wregg.

CELJSKE NOVICE.

Predavanje o jugoslovanski pesmi, ki sta ga izvršila v pevskem društvu »Olika« gg. prof. Beranič in ravn. Serajnik, nam je odprlo vpogled v bogastvo jugoslovanske pesmi tako globoko, da lahko trdimo, da tako temeljite razprave o tej snovi Slovenci sploh še nimamo. — Prof. Beranič je prevzel teoretičen del; vsak njegov nauk je potrdil neoporečno g. ravn. Serajnik s tipičnimi primeri na goslih, deloma predavatelj sam na klavirju, oziroma dovedla sta nas do tega, da smo sami iz primerov spoznali posebnosti napevov. Na par primerih smo spoznali, kaj je vse vplivalo na našo pesem: priroda, prehrana, zgodovina, sosejje. Zlasti zadnji! Slovenska pesem je komaj še odsev nekdanje svoje veličine; to imajo še srbo-hrvatske, dočim je naša z redkimi izjemami produkt slovenskega duha, a romansko-germanskega glasbenega naziranja. Konstrukcija slovenskih napevov n. pr. je moderno rešeno pravilna; stavek ima v splošnem štiri takte, perioda osem. Srbohrvatske imajo zelo pogosto tro- in peterotaktne skupine ali same ali pa pomešane s štirtaktinimi. Menjavanje taktovih vrst je v slovenskih napevih redko, v srbohrvatskih tako pogosto, da čutimo te pesmi kot recitative. Naši ritmi so enokopitni, srbski zelo mnogokopitni in bogati. — Sinkope mi skoraj ne poznamo več. Mi imamo samo dur, Srbohrvati imajo zelo razširjen najnežnejši mol, stare cerkvene tonovne načine, da, celo tonoven način, ki ga nikjer drugod ne najdemo. Niti zadnjega ostanka teh tonovnih načinov, začetka in konca, dominantno, mi nimamo več. Pač pa so imele v obilni meri te lastnosti pesmi naših pradedov, še pred približno 100 leti, kar so dokazali Vrazovi zapiski. — Slična predavanja so tako važna, da bi želeli, da se ponove s specializiranjem. Žal je bilo komaj okrog 90 udeležnikov; mnogih, ki v glasbenem svetu hočejo tudi sodelovati, a gotovo nimajo o označenih prikaznih niti pojma, nismo videli. To da misliti vsakemu, ki mu je za kulturo. Predavateljema ključmo: »Najtopleja hvala in na svidenje!«

Posetimo nocoj koncert umetnika goslača Zlatka Balokoviča.

Na koncert znanega jugoslovanskega goslača-virtuoza Zlatka Balokoviča danes v soboto 4. tm. zvečer v mestnem gledališču ponovno opozarjamo naše občinstvo. Upamo, da ne bomo zopet doživeli kulturne sramote, da bi se moral koncert odpovedati.

Električna luč v Zrinsko-Frankopanki. Prejeli smo sledeče pojasnilo: V času, ko še dolgo ni bilo upati na plin in petrolej, sem započel akcijo, da se pritegnem k omrežju električnega toka tudi nov del mesta ob savinjski železnici, kojega prebivalci so večinoma uradniki. V poštev ste prišli ulici Zrinsko-Frankopanka, ki se začne pri mestni osnovni šoli in pa Krsnikova ulica, sporedno s savinjsko železnico. Magistrat mesta Celje je najuspešneje pomagal odstraniti vse zapreke ravno iz razloga, da dobi tudi ta del mesta dobro poulično razsvetljavo, za katero bi drugače prišle le petrolejke v poštev. Mestni urad je vobče še le omogočil napravo električnega voda. Ker pa električna centrala ni imela na razpolago dovolj elektrotehničnega materiala za popolnoma brezhibno napravo, se je spozrazumno s prizadetimi prebivalci določilo, da se začasno napeljeje le dve žici, ki ste omogočili vsaj bomo razsvetljavo v stanovanjih; sporedno z dobavo materiala pa se bo naprava popolnjevala. Določile so se tudi 4 ulične svetilke, naprava istih pa odložila čez poletni čas, da ne trpi itak že slaba razsvetljava v stanovanjih. Svetilka na dvorišču privatne hiše Zrinsko-Frankopanka št. 9 se je gotovo instalirala na stroške hišnega posestnika, ki bo tudi tok plačeval. Vsak posestnik lahko seveda sam določi, kje hoče imeti svetilke. Ravno te dni se vod spopolnjuje s tretjo žico; popolna pa bo naprava še le po napeljavi četrte žice in pa po spojitvi voda z onim pri vojaških barakah. To bo še-le mogoče, ko dospe že dobavljeni material za vod pod savinjsko železnico (izolirana žica!). Izrečno je električna centrala obljubila, da bo vse zgotovljeno pred zimo. Upam pa, da pridejo poulične svetilke že sedaj, ko je napeljana tretja žica, ali če še ni dovolj toka, vsaj ko bo četrta žica gotova. Pri sedaj že kratkem dnevu so gotovo potrebne. Mislim tudi, da bi bilo umestno, prepovedati uporabo one svetilke na privatnem dvorišču do tedaj, ko bo celotna naprava končana, zato pa takoj napraviti vsaj ono svetilko, ki je določena za drog na križišču ulic, nekoliko višje od te hiše. Posamezne rodbine pa naj istočasno svetijo samo v enem prostoru, da bo jakost posameznih svetilk boljša. — Dr. C. Ž.

Izlet celjskega ods. Sav. Podr. S. P. D. v nedeljo na Pohorje odpade. V slučaju ugodnega vremena se isti vrši kot dvodnevna tura dne 1. in 2. listopada s sestopom čez Črni Vrh in Vel. Kapo. — Razventega sta kot jesenska izleta še nameravana enodnevna izleta na Kum in Kozjak.

Licitacija za nabavo premoga za celjsko garnizijo. Za nabavljanje potrebne količine premoga za kurjenje in kuhanje za celjsko garnizijo do konca tekočega leta se vrši 19. oktobra t. l. oферtina licitacija in sicer ob 10. uri predpolndne v pisarni komande mesta Celje. — Ostali predpisani pogoji za oddajo premoga so na vpogled v pisarni komande mesta Celje. Potrebnovalo se bode do konca tekočega leta 500.000 kg premoga. Kavcija za podanike SHS znaša 10%, a za inozemce 20% od vrednosti celokupne oddaje premoga in to v gotovem denarju ali v državnih papirjih, kakor tudi v vpisanem državnem posojilu, ki se predloži pri odpiranju ofertov. Oferti morajo biti opremljeni s kolki po 10 dinarjev ali 30 kron. — Oferti se naj predlože točno z označeno ceno, a v zapečatenem pismu na naslov komande mesta Celje z označbo: »Ponudba za oddajo premoga za celjsko garnizijo«. Sprejemanje pismenih ponudb (ofert) in odpiranje istih se vrši v prisotnosti ponudalcev in komisije ob 10. uri predpolndne dne 19. oktobra v pisarni komande mesta Celje. Ponudalec, čegar ponudba bode najceneja, ostane obvezen za oddajo premoga takoj, država pa bode obvezana po odobrenju licitacije od pristojne oblasti. Ostalim ponudalcem se vrne kavcija še isti dan. — Komanda mesta Celje.

V trgovski nadaljevalni šoli prične pouk prihodnji teden. Vsi učenci naj pridejo v šolo v sredo zvečer ob 18.30. uri. Takrat jim bo naznanjen urnik ter šolski red. Ponovno opozarjamo trgovce-gospodarje, da pravočasno vpišejo svoje vajence. Šola je obvezna za vse vajence trgovin Celja in bližnje okolice. Oblasti bo-

do strogo kaznovale neredneže in zamudnike.

Koncert v Celcu, dne 5. okt. 1919 je prilagoden prometu popoldanskih vlakov. Čas koncerta je tako odmerjen, da se udeleženci iz Celja poslužujejo vlaka, ki vozi iz Celja ob 1 uri 20 min. popoldne. Za vožnjo v Celje po koncertu pa je vlak, ki odhaja ob 5. uri 40 min. popoldne iz Celja, na razpolago.

Slika s ceste. Pišejo nam: Opeka, drva, les in premog in razno smetje leži na Cankarjevi cesti pred trgovino Oswatitscha. Tako si vsaj lahko predstavljamo, kako je izgledalo Celje za časa grofa Urha.

Umazano konkurenco uganja tukajšnja nemška tiskarna Celeja. Imamo v rokah dokaze, da je strankam, katere so si dale v slovenski tiskarni napraviti proračune za kaka dela, pa so šle še potem v Celejo prašat za proračun in so tam pokazale proračun slov. tiskarne, ki ga je napravila natančno po določbah Tiskarske zveze, računala včasi za 50—80 odstotkov manj, samo da je vzbudila nezaupanje napram slovenski tiskarni. Na drugi strani pa imamo v rokah dokaz, da je za neko delo, za katero je neka trgovska korporacija v Celju istočasno od obeh tiskarn zahtevala proračun, računala slovenska tiskarna istotako na podlagi določb Zveze tiskarjev 120 K. Celeja pa 250 K. Če to ni najumazenejša konkurenca, potem sploh ne vemo, kaj naj še imenujemo umazanost.

Izlet celjskega odseka »Sav. podr. S. P. D.« na Mozirsko Planino je glede naravnih krasot spolnil vse nade. Ugodno vreme in pestrost barv sta med potom omogočila vpogled v marsikatero intimnost narave, katero razkriva le svojim najvernejšim. Popolnoma pa smo poplačani za trud, ko pridemo izven drevne meje. V mikavni raznolikosti se vrste doline, hribočki in hribi med Pohorjem in Posavjem. V daljavi zasliši Celje v vzduhu vsakdanjosti. Ljubkost pokrajine se zresni na vrhu, ko se odpre razgled proti zapadu na ostre oblike Sav. planin. — Manj zadovoljiva je bila udeležba. Upajmo radi prepozne razglasitve in ne radi pomanjkanja zanimanja. Gotovo pa isto še ne odgovarja važnosti turisticke in ž njo spojenega tujkega prometa, ki je drugim krajem prinesel že marsikatero milijončke. To panogo narodnega gospodarstva bo znalo dvigniti le ono prebivalstvo, ki se zanima za njo in zbira izkušnje. Oklenimo se tudi tega dela.

Po Celju in okolici se klatijo razni židovski agenti, ki prodajajo razne fotografske slike in podobno ter delajo seveda umazano konkurenco našim dmadim obrtnikom. Čudimo se, da naša politična oblast to mirno pripušča. Kmečko in drugo ljudstvo pa opozarjamo, naj se ne pusti speljavati tem židom na lim!

Mestna deška osnovna šola. Zidarska popravila v VI. razr. so danes dovršena. Redni pouk se začne s ponedeljkom t. j. 6. oktobra ob 8. uri zjutraj. — Vodstvo.

Umrli je v celjski javni bolnici dne 4. tm. zasebni uradnik Juri Solinc, star 44 let. Pogreb v nedeljo 5. tm. ob 4. uri na okoliško pokopališče. Rodbini naše sožalje.

Državna realna gimnazija v Celju. Dosedaj je sprejetih na zavodu 368 dijakov. Nižji razredi štejejo 273, višji 95 učencev. Prvi razred je najmočnejši, ki šteje 110 učencev. Na zavodu bodo najbrž pri paralelke; v tretjem razredu je že mesto grščine francosčina obligatna.

Dijaški kuhinji v Celju sta darovala mesto venca na grob umrli gosp. Brinarjevi ga. in g. nadučitelj Bizjak v Celju 30 K.

Prebiranje vseh vojaških obvezancev letnikov 1895—1899, kateri dozdej iz kakegakoli vzroka niso še bili pri prebiranju, je določeno pri 45. pukovski okružni komandi v Celju (za mesto) 10. okt. tl. ob 8. uri zjutraj. Gl. razglas!

Zaročila se je dne 2. t. m. gđč. Justi Bračun pri Braniboru z g. lv. Sakelšekom.

Velika sokolska slavnost dne 5. okt. 1919 ob priliki prvega nastopa Teharskega Sokola.

Vsi na Teharje!!!

Kje pa so ti uradi? Stranke dobivajo pokojnino za železniškimi uslužbenci izplačevano od »Südbahngesellschaft-Hauptkassabteilung Ljubljana, Rechnungsdienst der Fonds Ljubljana«. Pečati so novi, to sledi že iz označbe »Ljubljana«. Izgovor, da se še ni mogel nabaviti nov pečat, v tem slučaju toraj ne bo veljal. Ali ustanavljamo v Jugoslaviji tudi nemške urade? Na vsak način je uporaba takšnega pečata danes, 11 mescev po prevratu, hudo izzivanje. Prosimo prav odločno pojasnila.

Spirit. Svojim članom naznanjamo, da je prva partija špirta razdeljena. Spirit je najboljšje kvalitete in ga je društvo izdajalo po takšni ceni, da so bili člani z njim izvanredno zadovoljni ter so imeli pri vsakem litru špirta z ozirom na danes obstoječe trgovinske cene prav lep dobiček. Naročena je druga partija, ki pride v nekaterih dneh. Kdor treba špirta, mora to takoj pismeno naznaniti tajništvu »Občeslovenskega obrtnega društva v Celju«, ker se na poznejše želje ne bo oziralo.

Za invalida Al. Žagarja je podaril g. Fr. Strupi v Celju 50 K.

Zabavni večer v prid trgovskim sotrudnikom-invalidom prirede nocoj 4. tm. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma celjski trgovski sotrudniki. Na dnevnem redu je solopetie, godba in ples.

Srbski in slovenski častniki. Prejeli smo: Mučno mi je bilo, ko sem slučajno čul pogovor vojakov na Glavnem trgu glede odzdravov častnikov. Srbski častnik vsak odzdravi, slovenski pa marsikateri prezira pozdrav in ne odzdravi. Mislimo, da bo tudi v tem oziru dobro pozabiti staro avstrijsko šolo, da ne rečemo kaj drugega.

DNEVNE NOVICE.

Naš članek »Avstrijski duh« je vzbudil v vsej slovenski javnosti velikansko pozornost in žel zlasti v sodnih krogih popolno soglasje. Kot slišimo, se za zadevo zanima tudi naš poslanec dr. Vek. Kukovec, ki bo ukrenil potrebne korake. Bil je pa tudi že zadnji čas, da smo spregovorili. K zadnjim sodnim imenovanjem se nam na primer zopet poroča, da mlad, pa skrajno marljiv in zmoglen sodnik sploh ni bil imenovan, mest, za kateri je prosil, pa sta ostali prazni. Avstrijski »Sparsistem«. Letečega sodnika lahko pošiljajo na substitucije, ne da bi ga zato posebej plačali. Da pa gospodje s tem ubijajo mlado, nadebudno energijo, ne pomislijo. Kam to pelje?

Iz rudarske službe. Inž. Vinko Strgar, rudarski glavar za Sloven. v Ljubljani, je pomaknjen v V. čin. razred. Inž. Mohor Pirnat, rudarski višji svetnik in predstojnik osrednje uprave državnih montanističnih obratov v Ljubljani, je imenovan dvornim svetnikom v 5. čin. razredu.

Na prvem jugoslovanskem ženskem kongresu v Beogradu od 20. do 23. sept., ki je manifestiral za edinstvo naroda in je imel namen, organizirati delo celokupnega jugoslovanskega ženstva na polju vzgoje, ljudske prosvete in splošne dobrotelosti, so se sestavila in odobrila pravila »Zveze žen SHS«. Predsednica bo Srbinja. V Beogradu se prične izdajati ženski list.

Podržavljenje gledališč. Ministrski svet je sklenil, da se podržavijo gledališča v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Gledališča v Splitu, Osijeku, Sarajevu, Novem Sadu in Skoplju so proglašena za pokrajinska in dobe letno podporo po 100.000 K. Vsa druga mestna gledališča, tudi mariborsko in varaždinsko, dobe po 20.000 K letne podpore.

Avtomobilna vožnja Krško-Novomesto je zopet upeljana.

Iz poštne službe. Za nadpoštarija v Ormožu je imenovan Viktor Treven, za nadpoštarija v Konjicah Viktor Wagner.

Iz šolske službe. Za nadučitelja v Cezanjevcih pri Ljutomeru je imenovan Leopold Čulak (doslej na Dobrni); za nadučitelja v Svečini Filip Hauptman, v Kamnici Josip Puher; za stalnega učitelja v Lajtersbergu-Karčevini Rudolf Rakuša; za stalno učiteljico v Sv. Jurju pod Donačko goro Cilka Cvetko, v Laporju Marija Jenko, v Lajtersbergu-Karčevini Emilija Tominšek, v Laporju Marija Turnar.

300.000 K za ustanovitev akademične menze v Ljubljani je dovolil ministrski svet. Za dijake-begunce iz zasedenega ozemlja je dovolil podporo v znesku 250.000 K.

Društvo jugoslovanskih inženirjev in arhitektov se je osnovalo v Beogradu. Na zborovanju je bilo 100 inženirjev in tehnikov, ki so zastopali 1200 tovarišev, društvo je deljeno na 7 sekcij, ena je v Ljubljani.

Devizna centrala za Nemčijo je odpravljena.

Iz časnikarske službe. Iz uredništva »Slov. Naroda« je izstopil dr. Vlad. Knaflič. Glavno uredništvo je prevzel Rasto Pustoslavšek.

Brezplačna vožnja za invalide, ki potujejo radi pregleda oz. nadpregleda, radi regulacije invalidne podpore, v kopalnici radi zdravljenja, v ortopedične zavode, bolnice ali k zdravnikom za pravico umetnih udov, je dovoljena na vseh železnih kraljestva SHS, če se izkažejo invalidi z legitimacijo Osrednjega odbora vojnih invalidov v Beogradu. Za državno-železniške proge zadostuje dotična izkaznica, za južno-železniške proge je treba poleg tega zaprositi še listka za prosto vožnjo pri Obratnem ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani.

Potvarjanje poštinih znamk v Prekmurju. V Prekmurju so se začele spravljati v promet potvorjene poštne znamke, na katerih so čez sliko natisnjene črke: »SHS. Opozorjamo občinstvo, da se strogo kaznuje ne le potvarjanje poštinih znamk, ampak tudi njih spravljane v promet. Občinstvo naj v interesu države naznani ponarejalce in razpečevalce potvorjenih znamk bližnjemu poštному uradu ali pa osebami javne varnosti.

DOPISI.

Trbovlje. Delavstvo je po dolgotrajnih pogajanjih dne 26. sept. sklenilo z zastopniki premogokopne družbe in vlade dogovor, ki pomeni velik uspeh glede zadovoljitve delavskih zahtev.

»Savinjsko učiteljsko društvo« zboruje v četrtek 16. tm. ob 2. uri pop. na Gomilskem. Na dnevnem redu je tudi načrt zakona o narodnih šolah za kraljestvo SHS. Referiral bodo: tov. Zotter o čl. 1—53; tov. Lorber o čl. 54—82, tov. Jakše o disciplinarnem zakonu in učiteljski izobrazbi. Potrebno je, da bo ta dan zbrano na Gomilskem vse učiteljstvo okraja, ki naj se skrbno pripravlja na to točko dnevnega reda. Vsak je dolžan sodelovati in vpsolati izpreminjevalne predloge zgoraj omenjenim referentom najkasneje do 13. t. m.

Dobrna. Pišejo nam: Da si ne bi kdo vašega dopisa v št. 105 z dne 25. septembra glede veriženja s sladkorjem, usnjem itd. krivo tolmačil, bodi pojasneno, da pri stvari naši trgovci niso prizadeti.

Velenje-Šoštanj. Pri proslavi 25. letnice Velenjske podružnice Ciril-Metodove družbe dne 28. sept. t. l. je sodeloval Sokol iz Šoštanja s prostimi vajami in deloma tudi z vajami na orodju ter žalski Sokol z zares vzorno vrsto na orodju. Proste vaje naraščaja deškega (12), dekliškega (18) in obrtnega (12), članic (18) in članov (14) so kazale ne le, da so bile priučene, temveč so se izvajale, razum male izjeme, tako enotno in zaokroženo, da so upravičeno vzbujale zadovoljstvo tudi pri strokovnjakih. — Petje mešanega zbora Šoštanske čitalnice je primerno izpolnilo posledke ostalega raznovrstnega in zelo zabavnega veseličnega sporeda. Tekom veselice so se tudi vrstili poljudni govori šoštanskih Sokolov, kakor tudi slučajno navzočega starešine hrvatskega Sokola iz Klanjca. Jedro vseh izvajanj, zadevajajočih naš sedanji žalostni notranji in zunanji položaj — je bilo z začudenjem stavljeno vprašanje, zakaj se niso polastili, oziroma ne zahtevajo prvih in odločujočih mest v naši državi oni požrtvovalni junaki legijonarji in Sokoli, ki so nam priborili svobodo in Jugoslavijo? Ti, ki so bili tako nesebični in zmožni, da so nam s svojo krvjo in s svojim umom priborili svobodo, bodo gotovo tudi tako nesebični, požrtvovalni in zmožni, da nam rešijo državo iz sedanjega žalostnega položaja. Ti junaki vendar ne bodo odvisni od milosti onih nezmernih birokratov, ki so le po milosti teh junakov postali to, kar so. Najzmožnejšim, najpogumnejšim in najpožrtvovalnejšim bodi prvo mesto in nobenim drugim — posebno ne sebičnem, ali malodušnejšem! Sedaj ni več časa za smešno skromnost; kdor ni bil skromen pri prelivanju krvi za našo domovino, ta pač nima biti skromen pri zahtevi na odločujoče mesto pri urejevanju od njega osvobodjene domovine! V teh nevarnih časih more pač biti kmalu ka-

tero sredstvo dobro za dosego zanesljivega in trajnega varstva domovine. Če pa naši legijonarji in Sokoli številno ne bi bili tako silni, da zasedejo vsa naša prva mesta, pa je gotovo, kar lahko z vso odločnostjo in trdovratnostjo tirjajo: da vsaj vlada na naših mestih in tudi v predstavništvu — legijonarski duh! J. S.

Rečica. Davčno okrajno oblastvo v Celju pozivamo, naj natančno preišče, kako je davčni nadzornik Fr. Krajnc razdelil čisti dobiček nad 1000 K, katerega je napravil na javni prodaji podplatov v Gornjemgradu. Za pričo naj se zaslisi Franc Spende v Gornjemgradu, ki je podplate razrezoval. To vendar ne gre, da bi usnjariji le plačevali obrtni, osebnih in vojni davek, davčni uradnik pa bi smel z dobičkom prodajati podplate. Če se stvar morda ne bi hotela preiskati, pa storimo druge korake.

Slov. Bistrica. (Prememba posesti.) G. Hinko Gril je prodal svoje posestvo na Žabljeku za 80.000 K. Hišo odšlega dr. Murmajerja je kupil neki dr. Marcus iz Zagreba. O njegovi narodnosti nam pa še ni nič znano. V slovenska društva ni vstopil. — Kdor hoče videti velikanški promet z lesom, ki gre skozi naše mesto s Pohorja, si naj ogleda ogromne kupe lesa, ki so jih sedaj vsled zaprtja tovarnega prometa na Hrvatsko, nagrmadili lesni trgovci na kolodvoru.

Ormož. Trgovina z mešanim blagom sta otvorila nasproti gostilni pri Solncu Selak & Kopitar. Novo slovensko trdiko priporočamo.

TRGOVINA, ORBT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

Nova kompezacijska pogodba z Avstrijo.

Dne 2. tm. je bila podpisana trgovinska pogodba med kraljevino SHS in avstrijsko republiko.

Besedilo pogodbe.

1. Odredba o likvidaciji prve kompenzacijske pogodbe z Avstrijo z dne 26. marca. Za nakupe po tej pogodbi, za katere je že izdano dovoljenje za izvoz, se bodo sprejemala vplačila samo še 8 dni po podpisu nove pogodbe. Končni obračun se izvrši na dan po zadnjem izvršenem vplačilu. Ta saldo se bo položil v nemški državni vrednosti (v markah). Ker bo ta saldo najbrže v korist naši kraljevini, se avstrijska uprava za blagovni promet, avstrijska vojna centrala za žito in avstrijska centrala za nakup živilskih potrebščin obvezujejo, da bodo v roku 10 dni po ratifikaciji dale na razpolago naši centralni upravi na račun tega salda predplačilo v znesku 10 milijonov mark. Ta valuta, kakor tudi tuja valuta vobče se bo računala po povprečnem švicarskem (curiškem) kurzu za avstrijske žigosane krone, ki se v stvarih te pogodbe računajo al pari z našimi žigosanimi kronami.

2. Splošna načela. Načeloma se obojestransko kupnine plačujejo v zdravi tuji valuti. Za definiranje pojma, kaj se naj razume pod zdravo tujo valuto, je merodajna devizna centrala v Beogradu. — Valuta, izrečno navedena v tej pogodbi, se bo vnaprej smatrala kot taka s tem, da bo imela naša Centralna uprava pravico, da lahko eventuelno odkloni eno izmed navedenih valut. Da se izogne preveč komplicirani manipulaciji, se bodo uvedli med obema pogodbenima strankama tekoči računi v kronah, pri čemer bo, kakor smo že naglašali, naša krona v razmerju z avstrijsko stala na al pari.

3. Pristojbine. a) Obe stranki imata pravico pobiranja pristojbine (takoj pri prošnjah) po svojih zakonih. b) Za dovoljenja za izvoz se bo računalo 1% od fakturne vrednosti. c) Avstrijska uprava za blagovni promet se obvezuje, da ne bo plačevala nobenih provizij pri denarnih obračunih, izvzet je sam slučaj, ako bi se to uvedlo tudi na naši strani.

4. Prevoz. a) po železnica. Obe pogodbeni stranki bosta pri svojih vladah skrbeli: 1. za potrebne vagonne, 2. za službeno ekspedicijo, 3. za vračanje vagonov, 4. za dokumente spremljevalcem in sprejemnikom do meje in 5. za potne liste osebami, ki bodo prihajale v državo druge pogodbene stranke zaradi prevzeta blaga. b) Po vodi. Ladje in remorkerje daje na razpolago naša kraljevina in sicer v mejah, kakor bo to dovolilo medzavezniško poveljništvo.

5. Dovolila za nakup in izvoz. Cene za živilske potrebščine in živilsko krmo bo določala naša Centralna uprava, in sicer z ozirom 1. na naše notranje trž-

ne cene, 2. z ozirom na cene na svetovnem trgu in 3. z ozirom na cene na avstrijskem trgu. Naša Centralna uprava bo izdajala dovolila za izvoz osebami, ki jih bo avstrijska uprava za blagovni promet označila kot v to pooblaščen. Isto velja za volno, kože in vosek. Ostalo blago se bo nabavalo v mejah onih količin, ki stoje na razpolago v prosti trgovini, a naša Centralna uprava bo izdajala za nje dovolila za izvoz, v kolikor bo to zahtevala avstrijska uprava za blagovni promet.

6. Denarni promet. 1. finančni obračun se bo vršil v naši kraljevini takole: a) Avstrijska uprava za blagovni promet se obvezuje, da bo dala naši Centralni upravi na razpolago te-le svote v tuji vrednosti: a) 3.000.000 francoskih frankov, b) 5.000.000 italijanskih lir, c) 7.000.000 nemških mark; od tega 10 dni po ratifikaciji 1.000.000 francoskih frankov, 2.000.000 italijanskih lir in 3.700.000 nemških mark. Do končnega obračuna položil centralna uprava odgovarjajočo svoto po imenovanem kurzu za račun Avstrijske uprave za blagovni promet pri »Hrvatski zemaljski banki«. Centralna uprava bo skrbela za to, da se vsa plačila za kupljeno blago izvrše za račun Avstrijske uprave za blagovni promet. Takisto se bo vršilo plačevanje za blago, kupljeno pri nas, pri Avstrijski upravi za blagovni promet za račun naše Centralne uprave. Obe imenovani upravi se bosta medsebojno obvezovali o izvršenih vplačilih in imate dolžnost tudi obveščati interesovance o načinu procedure.

7. Surovine, ki se iz ene izmed pogodbenih držav pošiljajo v drugo radi preustrojitve, odnosno tako preustrojeni fabrikati pri vračanju, se bodo izvažali izven količin, ki so določeni s kontingenti.

8. Prevoz. Obe državi bosta dovoljevali druga drugi olajšave, direkten prevoz blaga kakršnegakoli izvora, v kakršnemkoli pravcu, ne zahtevajoč pri tem nobenih posebnih dovoljenj. Izključuje se samo ležanje blaga, v kolikor je to povzročil sam zainteresovani lastnik. Za to blago bodo pripuščeni spremljevalci. Ako bi se pojavile kakšne nepravilike, se bosta obedve pogodbeni stranki zavzeli na merodajnih mestih, da se jih odpravi. Te odredbe bodo veljale, dokler bo v veljavi ta pogodba sama, a odstopiti se sme od njih samo v slučaju, da bi le-te nasprotovale kakoršnikoli določbi saintgermanske mirovne pogodbe.

(Dalje prihodnjič).

Agrarna reforma.

(Odredba poverjenika za agrarno reformo v Sloveniji glede letošnje oddaje zemlje v zakup.)

Lastnikom, oziroma upravniki vseh veleposestev, ki so pritegnjena v smislu kraljeve naredb z dne 21. julija 1919, uradnega lista št. 608 v agrarno reformo, katerim se pa dosedaj ni naznanilo, da se pri njih oddaja v zakup uradoma izvrši:

Na podlagi določb predhodne odredbe z dne 25. febr. 1919, uradni list št. 61. kr. naredb z dne 21. julija 1919, urad. lista št. 608 ter naredb ministrskega sveta z dne 10. aprila 1919, nadalje vsled telegrafičnega ukaza kr. ministra za agrarno reformo z dne 9. septembra 1919, št. 4842, odrejujem z ozirom na to, da iz tehničnih razlogov uradna oddaja v začasni zakup ni v vseh slučajih izvedljiva, sledeče:

1.) Nobeno poljedelsko zemljišče (njive, vrtovi, vinogradi, travniki, pašniki) ne sme ostati neobdelano, oziroma neizkoriščeno.

2.) Vsak veleposestnik sme obdelovati v svoji režiji le toliko zemlje od svojega veleposestva, kolikor je more obdelovati sam kot strokovni vodja (ekonom) s svojo gospodarsko družino, v katero spada tudi primerno število doslej na veleposestvu zaposlenih nastavljenecv in delavcev. Izjema je dovoljena le, če zemlje sploh ni mogoče oddati spodaj navedenim soupravičencem v najem.

3.) Vse poljedelsko zemljišče, ki ga v smislu točke 2.) ne obdela veleposestnik sam s svojo družino, mora oddati uprava veleposestva še to jesen v najem onim občanom na veleposestvu interesiranih občin, ki se preživljajo deloma ali pa v celoti z obdelovanjem zemlje, pa zemlje sploh nimajo ali pa je imajo manj nego jim je treba za preživitev njihovih rodbin; nihče teh zakupnikov pa ne sme dobiti na podlagi te odredbe več zemlje v zakup, nego jo more, všteti njegovo lastno zemljišče, obdelati s svojo rodbi-

no. Po možnosti naj se upoštevajo pri oddaji v zakup sorazmerno vsi, ki so upravičeni dobiti zemljo v zakup.

4.) Kot najemniki imajo vselej, zlasti pa v slučaju, da zemlje primanjkuje, prednost dobrovoljci in vojaki, ki so se borili za osvoboditev in ujedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, invalidi ter vdove in sirote padlih vojakov.

5.) Vsak podnajatelj je strogo prepovedan.

6.) Oddaja zemljišča v najem potom dražje je nedopustna.

7.) Najemščina v nobenem slučaju ne sme presegati dosedanje svoje višine ter se sme zahtevati in plačevati le v denarju.

8. Najemna pogodba se sme glasiti le na eno leto in mora vsebovati pogoji, da velja le, če jo odobri glavni poverjenik za agrarno reformo. Glavni poverjenik za agrarno reformo bo odobril pogodbe, sklenjene v smislu te odredbe ter jih po preteku te najeminske dobe podaljšal vsem onim kmetovalcem, ki bodo v najem vzeto zemljišče skrbno in dosednji obdelavi primerno obdelali.

9.) Vsak najemodajalec mora sestaviti imenik vseh najemnikov ter v njem navesti razum podatkov o osebi najemnika, število članov najemnikove rodbine, življenjske v najemnikovem gospodarstvu skupno površino vseh od najemnika izkoriščanih njiv, travnikov in pašnikov (všteti njegovo lastno zemljišče), površino na najemodajalcem posestvu od njega v najem vzete zemlje, višino najemnine, preračunane na 1 ha vsake kulture ter skupno svoto najemščine.

10. V slučaju utemeljenih pritožb, da se te odredbe niso izvršile, odposlal bo glavni poverjenik na veleposestvo ob stroških veleposetnika strokovnjaka, ki bo oddajo v začasni zakup v smislu ministrske odredbe z dne 10. aprila 1919, uradoma izvršil ter se bo v smislu § 6 te odredbe brezizjemno določila za vsa v najem oddana zemljišča enotna zakupnina v znesku petkratnega kat. čistega donosa.

Pristavlja se še:

Utemeljene, po dotičnih županstvih uradno potrjene pritožbe proti načinu oddaje zemljišč je pošiljati glavnemu poverjeniku za agrarno reformo; v slučaju, da pritožba ne bo opravičena, plača krtve stroške uradnega poizvedovanja.

Oddajo stelje, drv in lesa onim kmetovalcem, katerih potrebščina iz lastnih posestev ni krita, izvrše do nadaljnjih odredb državni nadzorniki, kjer obstojajo, in sicer le v najpotrebnejši izmeri. Kjer na nadzornikov dosedaj ni, naj prijavijo kmetovalci svoje potrebe občinam, ki naj jih skupno in pregledno predložijo glavnemu poverjeniku, to pa le glede posestev, ki presegajo 200 ha. Občinam se posebnih uradnih ukazov in navodil o tej zadevi ne bo izdajalo.

Za društvo »vrtarska šola« v Kranju

vljudno vabim vse posestnike in najemnike vrtov — ter enako tudi vse ljubitelje prelepe vrtarske stroke — k sodelovanju in podpiranju skupnih smotrov, ki naj doprinejejo h gospodarsko-strokovni povzdigi mile nam domovine.

Naša organizacija se nahaja v najlepšem razvoju in vsakdo je povabljen, da pomaga k še hitrejši pomožnosti potrebnih moči — da nam bode naše podjetje toliko preje moglo služiti v naš lastni blagor s tem, da se splošno skrbi za razvoj vrtarstva ter prav posebno dela na to, da se bode tudi v mladini budilo veselje do tega najbolj idealnega ročnega dela, in tako popeljemo naš rod v boljšo bodočnost.

Društvo »Vrtarska šola« ima ustanovljati v vseh posameznih krajih, koder seže naš delokrog, vzorne vrtove, iz katerih se bode razdeljevalo: semena, sadike, podtaknjence, drevesca in drugo. V teh društvenih vrtovih se bode mladina učila koristnega dela; a obenem bodo te društvene postaje tako urejene, da bodo služile kot zatočišče primernemu številu invalidov.

Kako velikega pomena je primerna organizacija za vse posestnike in najemnike vrtov, se razvidi že iz tega, ker bode društvo vzdrževalo posebne strokovnjake in izurjene vrtarske delavce, da bodo dajali strokovne nasvete in bodo sploh na razpolago za vzorno oskrbovanje vrtov.

Vrtarska znanost je tako obsežna, da je k vspešnemu razvoju te stroke potrebno celo krdelce strokovnjakov; a vzdrževati iste je posamezniku nemogoče,

pač pa bode primerno razvita in v to polklicana organizacija v splošno in prav posebno pa v korist svojih stalnih članov lahko nastavi zahteve odgovarjajoče moči.

Umetno vrtnarstvo je najprimernejše razvedrilo za invalide, a obenem je vzorno urejeno vrtnarstvo že iz svojega lastnega obrata zmožno vzdrževati marsikaterega siromaka, kar bode gotovo v odpomoč bremenu, ki so nam je naložile razmere preteklih let.

Izpeljava naših lepih načrtov nam vsem skupno v gospodarsko-trgovskem in v dobrodelnem oziru prav za gotovo prinese koristi, in ker po mnogoletnem delu računam na zaupanje vseh tistih, ki ne stavijo nemogočih zahtev, upam, da se prikladi še večje število sotrudnikov, članov in podpornikov.

Goik.

Nekoliko besed — »K sestanku naših obrtnikov« v »N. D.« 27. sept.: Ko sem 12. tm. v »Novi Dobi« čital, da se je vršil dan poprej v Celju važen sestanek trgovcev in obrtnikov ob navzočnosti beogradskega ministrskega zastopnika in zastopnika deželne vlade, mislil sem si, dasiravno nad dejstvom samim prijetno iznenaden, da bi bilo menda vendar umestno, če bi se k takim važnim sestankom tudi izven Celja stanujoče trgovce in obrtnike, zlasti one, ki se zanimajo za ustanovitev samostojne trgovske in obrtne zbornice ter za organizatorične trgovske in obrtniške zadeve, povabilo. V mislih sem imel seveda tudi one faktorje, ki niso bili ne povabljeni, ne kot delegati poklicani na Celjski shod občin in okrajnih zastopov. — Da bi bilo, če ne drugače — brzojavnim potom mogoče, sledi iz dejstva samega, da je bil sestanek pripravljen, ker je o tem »Nova Doba« že isti dan pisala, kar pa so mogli seveda le celjski čitatelji izvedeti, zlasti pa tudi iz razloga, da se je zastopnik ministrstva tri dni pred shodom mudil v Celju. Celjskemu obrtnemu društvu ter na shodu delegatov navzočemu predsedniku Zveze obrtniških zadrug bili bi od srca hvaležni, da tudi nam izvenceljskim obrtnikom privoščita udeležbo v zadevah splošno korist obetajočega značaja, kakor je zbornica, in da omogočita obravnavanje takih zadev v čim najširjem okvirju. Veseli me pa vseeno, da se je na tem sestanku znalo zainteresirati ministrskega zastopnika za najnujnejše potrebe našega trgovskega in obrtniškega stana, žal pa to še le sedaj, ko je bilo splošno mnenje, da je ustanovitev zbornice zagotovljena. Izvemši morebitne interese nekaterih, je g. dr. Kukovec resnično mnenje pravilno spoznal, da so obrtnikom in trgovcem lastni in narodni interesi glavna, sedež zbornice postranska stvar. V borbi za povzdigo stanovskih koristi ne bodo spodnještajerski trgovci in obrtniki omajali, naj bi tudi naprej še iz Ljubljane toliko nasprotujočega vetra prihajalo.

Prodaja lesa. Pri šumarskem odseku zemaljske vlade v Sarajevu prodalo se ob dne 21. oktobra 1919 ob 10. uri potom pismene dražbe 2000 bukovih dreves na panju, ki bode dal 10.000 kubičnih metrov lesa, dalje 1.900 jelk, ki bodo dale 2.500 kubičnih metrov lesa. Izključna cena je skupno K 335.900.—, vadij znaša 24.000 kron. — Razglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Občni zbor Slov. kmetijske družbe bo začetkom novembra tl. v Ljubljani.

Praška kreditna banka je zvišala delniško glavnico od 50 na 100 milijonov kron.

Koliko ima Jugoslavija vinogradov? Glasom Lakatošove statistike je v Jugoslaviji z vinsko trto zasajene površine:

v Hrvatski in Slavoniji	47.754 ha 1'1 %
» Bosni in Hercegovini	6.640 » 9'3 »
» Dalmaciji	82.282 » 6'4 »
» Istri	46.510 » 9'4 »
» delih Ogrske	100.772 » 2'4 »
» Sloveniji	39.792 » 1'9 »
» Stari Srbiji	33.101 » 0'7 »
Skupno	356.788 ha 1'6 %

L. 1910 je zraslo 3,311.873 hl vina v vrednosti 147,040.257 K. Naravno, da je vsled ogromnega zvišanja cen vina pridelek v vrednosti ogromno narasel.

Nemška marka je izgubila pet šestink svoje vrednosti in se plačuje že deli časa na borzi v Curihu za 100 mark okoli 20 frankov.

Čebelarstvo v Jugoslaviji. Število panjev raznih vrst v celi Jugoslaviji se ceni približno na 750.000. Če se

vzame, da en panj prinaša letno povprečno 7.5 kg medu in voska, potem zneso skupni čebelarški pridelek okoli 58 milijonov kilogramov medu in voska. — Najbolj razvito čebelarstvo: v Bosni in Hercegovini z 199.701 panji, v Sloveniji z 150.000 panji, Srbiji z 140.000 Hrvaški in Slavoniji z 125.000, Vojvodini z 95.250, Dalmaciji z 36.343 in Istri z 8749 panji.

Književnost.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prvi del. Izdala v zbirki »Pota in cilji« Tiskovna zadruga v Ljubljani 1919, tiskal Maks Hrovatin. Cena 10 K, po pošti 80 v več. — Tiskovna zadruga je začela izdajati zbirko poljudno-znanstvenih spisov »Pota in cilji«. — Prvi zvezek je pravkar izšel v jako elegantni in prikupljivi obliki ter podaja Melikovo zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. V njej nam pisatelj riše precej natančno vso našo zgodovino od najstarejših časov pa do konca srednjega veka. Knjigo toplo priporočamo vsemu razumniku, zlasti učiteljsstvu in srednješolskemu dijaštvu, pa tudi vsakomur, ki se zanima za našo preteklost. O srbski in hrvaški zgodovini ne podaja nobeno slovensko delo toliko kot Melikovo. Drugi del knjige, v katerem bo opisana naša zgodovina od srednjega veka pa do današnjih dni, izide okoli novega leta.

»Naše Doba«, list za propagando pučko-prosvetnog rada, traži u svim većim mestima Jugoslavije poverenike. — Bila bi dužnost svih naših inteligenata, pogotovo akademičara i sredjoškolača, da potpomažu i raširuju taj list. Tko želi preuzeti poverništvo, list raširivati i skupljati pretplatnike, neka to odmah javi Upravi »Naše Doba«, Varaždin, Kukuljevičeva ul. 15.

RAZNE VESTI.

Delavsko pekarno so ustanovili pekovski pomočniki v Osijeku. Vsak dan spečejo 10.000 kosov drobnega peciva, ki ga prodajajo po 30 v.

Pomanjkanje soli v Srbiji je še vedno strašno. V okraju Požarevac kmetje že 6 do 7 mesecev nimajo niti zrna soli. Neslana hrana jako neugodno vpliva na zdravje kmečkega prebivalstva.

Otroke »podržaviti« hočejo boljše v Rusiji. Popisujejo vse otroke pod 10 leti, ki jih nameravajo oddati v državne kolonije, kjer se bo državna oblast brigala za njih vzgojo in bodočnost.

Zadnja poročila

Dr. Pavloviču bo zopet poverjena stvar vlade?

LDU. Beograd, 3. okt. Danes se govori, da poveri prestolonaslednik sestavo vlade zopet dr. Pavloviču, ker ostaja le še možnost, da sestavi parlamentarni kabinet oseba, ki strankarsko ni eksponirana. Za njega so se izjavili demokrasko-socialistični blok, Črnogorci in radikalni disidenti. S strani opozicije se širi vest, da vlado sestavi Pašić. Ti glasovi se ne smatrajo resnimi in se jim ne pripisuje važnost.

Dogodki na Reki. — Italijanski socialist za neposredni sporazum med Lah in Jugoslavlani. — Laški vojaki na Reki streljajo in ropajo. — Lah streljajo na Francoze. — Francozi spraznujejo skladišča v prosti luki. — Ameriške in angle-

ške vojne ladje odplule z Reke. — Italijanska vlada izjavi, da ne more d' Annunzio prisiliti k izpraznitvi Reke. — D' Annunzio pretrgal telefonsko zvezo med Reko in Zagrebom. — Italijanski listi priznavajo resnost položaja.

LDU. Split, 2. okt. Poroča se, da je ital. socialistični poslanec Turati izjavil časnikarjem, da je izhod iz današnje italijanske krize mogoč edino v neposrednem sporazumu z Jugoslavlani.

LDU. Reka, 2. okt. Sinoči ob pol 23. uri so v bližini Reke vojaki reške posadke začeli streljati na vse strani, so vdrli v hiše, preiskali vse kote in odnesli živila, kolikor so našli. To ropanje je trajalo do davi ob 4. uri. Prebivalstvo je zbegano in ogorčeno.

LDU. Reka, 2. okt. Krog 5. ure se je slišalo okoli Kontribe streljanje. Čuli so se razgovori laških vojakov, da jih bodo Francozi še »dobili«. Dopoldne ob 10. uri se je odpeljalo 12 francoskih avtomobilov skozi Sušak. Kam, ni znano.

LDU. Reka, 2. okt. Davi zaran so videli v Kontribi 2 velika avtomobila, polna mrtvih francoskih vojakov, med njimi tudi nekaj italijanskih.

LDU. Reka 2. okt. Francozi spraznujejo v prosti luki skladišča z živili in vkrcavajo ista na parnike.

LDU. Reka 2. okt. Z Reke so odplule ameriške in angleške bojne ladje.

LDU. Dunaj, 2. okt. Preko Frankfurta se poroča: Francoski listi javljajo, da je dospel v Pariz odgovor italijanske vlade na zahtevo zaveznikov po izpraznitvi Reke. Italijanska vlada izjavlja, da ji ni mogoče izvesti zahteve zaveznikov.

LDU. Berlin, 2. okt. Iz Rotterdama javljajo: Iz Angleške poročajo, da je d' Annunzio dal pretrgati telefonske zveze med Reko in Zagrebom. Obvestil je francosko misijo, da je Jugoslavija v vojnem stanju. (?)

LDU. Dunaj, 2. okt. »Neues Wiener Journal« poroča iz Lugana: Italijansko časopisje priznava skrajno resnost položaja. »Corriere de la Sera« piše, da reško vprašanje vodi deželo v meščansko vojno. Opozicija vidi v vladi orodje najnesramnejšega nevtalizma in defetizma, prijatelji vlade pa očitajo opoziciji, da izziva jugoslovanske sosedes k vojni. Italija je pač zmagała, preti ji pa nevarnost, da v bratomorni vojni propade. »Secolo« pravi, da je napestost dosegla skrajno mero.

Bolgarska se odpovedala Dobrudži?

LDU. Bukarešta, 2. okt. Iz Sofije poroča rumunski tiskovni urad, da se je bolgarska vlada odrekla svojim zahtevam po Dobrudži.

General Ludendorff odkloni dvoboj.

LDU. Berlin, 2. okt. Bivši nemški državni tajnik za zunanje zadeve Hinze je pozval generala Ludendorffa na dvoboj na pištole. Ludendorff je poziv odklonil.

Francoska zbornica potrdi sen-žermenski mir.

LDU. Pariz, 2. okt. Francoska poslanska zbornica se je danes z 372 proti 53 glasom izjavila za ratifikacijo sen-žermenske mirovne pogodbe (mir z Avstrijo).

Listnica uredništva.

Ormož: S tega stališča danes proti enakim podjetjem ne moremo več pisati. Zakaj vedno bolj prodira misel združevanja, zadruga misel tudi v tej panogi in toka ne moremo zadržati z bojem izza v desetletij. Druga stvar je nesposobnost vodilnih moči. In morda bodo Tvoji rojaki svojo preveliko zaupljivost nekoč še krvavo plačevali. Pozdrav! —

Službe išče za portirja ali graščinskega slugo, vstopi lahko takoj. Sodežnik Franc, Lava št. 19 pri Celju. 1471 1

Pomočnika za boljše delo in učenca sprejme takoj krojaški mojster Anton Oražem, Gledališka ul. 9, Celje. 1483 1

Učenca, pridnega, če mogoče s par razredi srednje šole, sprejme trgovina mešanega blaga. Naslov pove upravnistvo pod G. K. 1490 3—1

Vsakovrstna trda in mehka

drva

prodaja lesna trgovina Lindauer Savinjsko nabrežje pred železnim mostom. 1481 3—1

†

Potrtega srca naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naš predobri oče, brat, stric itd., gospod

Jurij Gosak

posestnik, mlinar in bivši mnogoletni župan,

dne 27. septembra t. l. v 83. letu svojega plodonosnega življenja, previden s tolažili sv. vere, umrl.

V Žižah, dne 30. sept. 1919.

Žalujoči ostali.

1479

†

Preminul je gospod

Jurij Šolinc

zasebni uradnik

v 44. letu starosti. — Pogreb bode v nedeljo 5. okt. ob 16. uri iz javne bolnice na okoliško pokopališče.

CELJE, dne 3. oktobra 1919.

Žalujoča rodbina Šolinc.

Ahà! Ga že imam!

Celo od tukaj vidim, da se **slivovka**, rum, mast, slanina, suho meso, kolonijalno in špecerijsko blago na debelo najceneje kupuje pri trdk

Jvan Ferlež v Celju.

Fotograf

JOSIP PELIKANv Celju, Razlagova ulica
Atelje za moderno in umetno fotografijo.Slika se vsak dan
in pri vsakem
vremenu.**Hišni gospodarji**v mestu Celju se vabijo vsi
na važni sestanek za ponde-
ljek, dne 6. 10. ob 8. uri zvečer
pri Rebevšku. 1488 1**Lepo pohištvo za spalno sobo**amerik. orehov les z marmorn. ploščami,
v nemškem slogu, še dobro ohranjeno,
nadaleje krasno igrajoči **fonograf**
z približno 70 skoro novimi valjarji,
se ugodno proda. Vpraša se v Kersni-
kovi (Hugo Wolfovi) ulici 8. 1484 1**Prava perzijska jopca** (Persienjacke),
glasovir in zofa se proda. Cankarjeva ul. 7. II.
1480 2-1**2 zimske suknje**, srednje velikosti so
naprodaj, Miklošičeva ul. 10, pritličje levo,
vsaki dan od 13-14 ure. 1469 2-2**Išče se priletna služkinja**, poštna,
ki bi znala nekoliko kuhati ter bi imela ve-
selje do otrok. Naslov se izve v upravni-
štvu Nove Dobe. 1464 2-2**Hmeljarji pozor!**Prodani močen **plug**, še skoraj nov
in eno **brano** za oranje hmelja.
Franc Cerar, Trnovlje št. 8.
1472 2-2Naznanjam cenj. občinstvu,
da sem odprl**ključavničarsko
obrt**v Sevnici, blizu koledvora.
Izdelovanje vseh vrst tehtnic,
stavbenega in umetnega klju-
čavničarstva ter vodovodov.

1466 2-1

Franjo Rau**Živo in gašeno
apno**priporoča na debelo in drobno
po sedanjih dnevnih cenah
Apnenik, Celje, Pečovnik.V **najem** se da prvovrstne njive in travniki,
več oralov skupaj za več let na »Livadi« v
Gaberju pri Celju. Istotam na prodaj molzna
krava in mladi prasci. 1487 11477 **Proda se:** 3-1**Alfa-kotel**, 85 ltr. skoraj nov,
s cevmi, **Adler-kolo**, dobro
ohranjeno, **prga** od bučnic kot
svinjsko krmilo. Vpraša se pri
Jos. Kveder, Kersnikova ul. 2.

1475 Sprejmejo se spretni 2-1

mizarski pomočnikipri Francu Vehovar, mizarskem
mojstru v Celju, Lanovž 24.**Spalna soba**v modernem slogu napravljena,
se po ceni proda. Ogleda se pri
Franc Vehovarju, mizar. mojstru,
2-1 Celje, Lanovž 24. 1475**Primešaj
„Mastin“
v krmo!**178 — 15
Da krmo živina, kokoši, pure, goske lažje pre-
bavijo, da je potem meso in mast za uživanje
boljša, da je tvoritev jajc in mleka boljša,
se primeša krmi enkrat na teden ena pest
MASTIN-A. 5 zavitev Mastin-a zadostuje
za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje,
konja za 6 mesecev. Mastin je dobil naj-
večje odlikovanje v Londonu, Parizu, Rimu
in na Dunaju. Na tisoče gospodarjev cenj in
kupi ponovno Mastin. Ako ga nimata lekar-
nar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico
po 5 zavitev Mastina za K 17-50, poštne
prosto na: Lekarno Trnkoczy v
Ljubljani, Kranjsko, katera z vsako pošto
razpošilja naročila na vse strani sveta.**Trgovci mešane**stroke, drogi, kramarji itd., sijajno
zaslužijo s prodajo **Mastina** (hranilni
prašek za živino in perutnino) pri kme-
tvalcih. Treba je pisati dopisnico na
naslov: »Lekarnar Trnkoczy, Ljub-
ljana, Kranjsko« na sledeči način:
»Pošljite mi 15 zavitev (po 1/4 kg) Ma-
stina, obenem veliki lepak, oboje
po povzetju za K 32-50, prosto poštne
in zavojnine. 591 10-28

Štev. 7666/19.

Naknadno prebiranje
letnikov 1895—1899.**Razglas.**Na podlagi dopisa 45. pukovske okružne komande v Celju z dne
26. septembra 1919, št. 14269/19 se razglaša:Komanda Dravske divizijske oblasti je odredila, da se ima do naj-
kasneje **15. oktobra t. l.** izvršiti**prebiranje**brezizjemno vseh onih vojaških obvezancev letnikov **1895—1899**, kateri do
sedaj bodisi iz kateregakoli vzroka niso še bili pri prebiranju, kakor n. pr. oni,
ki so služili med vojsko pri raznih prostovoljnih formacijah, ali pa so bili kot
civilni vojaški delavci, železniški-, poštni-, finančni uslužbenci, rudarji, orožniki
i. t. d. prebiranja oproščeni brez ozira na to, kje so sedaj zaposleni.Prebiranje so bo vršilo pri 45. pukovski okružni komandi (vojašnica
kralja Petra) v Celju (za mesto) **10. oktobra t. l. ob 8. uri
zjutraj.**Vsi, kateri pridejo v smislu zgorajšnje naredbe vpoštev za naknadno
prebiranje, se **morajo takoj javiti pri mestnem magi-
stratu**, kjer se jim izdajo kakor običajno črnovojniški listi, kateri se mo-
rajo skrbno shraniti in na dan prebiranja seboj prinesiti.Prebrani novinci se bodo po prebiranju odpustili na nedoločen čas in
se bodo pozneje (čez približno 2—3 mesce) v vojaško službo klicali, da se da
tako podjetjem čas, da si poiščejo nadomestila.

MESTNI MAGISTRAT CELJSKI, 2. okt. 1919.

Vladni komisar: **dr. Žužek** l. r.**Otvoritev slovenske kavarne in restavracije.**Tem potom dovoljujem si slavnemu občinstvu naj-
uljudneje javiti, da sem otvoril v gozdni hiši
(nad Savinskim kopališčem) **prvo slovensko****KAVARNO in RESTAVRACIJO.**Za izborna vina, dobro kuhinjo ter ceno in solidno
postrežbo bodem v vsakem pogledu skrbel ter pro-
sim, da bi se eventualne pritožbe upravljale vedno
na mene.Slavnim narodnim društvom priporočam veliko ter
pripravno veselično dvorano. 1489Za mnogobrojni obisk se najtopleje priporoča
RUDOLF ŠRIMPF, kavarnar in gostilničar.**Naznanilo.**Slavnemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva **otvorila v Or-
možu (nasproti gostilne pri Solncu)****trgovino z mešanim blagom****na drobno, ter specerijskim kolonijalnim blagom,
deželnimi pridelki, vinom in žganjem na debelo.**V zvezi s prvovrstnimi tu in inozemskimi trdkami bodeva v po-
ložaju postreči vedno z dobrim blagom in niskimi cenami.Zagotavljajoča točno in solidno postrežbo se za obilen poset ter
cenj. naročila najtopleje priporočava in beleživa

z odličnim spoštovanjem

1482-1

Polak & Kopitar.**:: Naznanilo ::**Slavnemu občinstvu gornje Savinjske doline vljudno naznanjam, da
sem svojo dosedanje trgovino z mešanim blagom v Gornjemgradu
opustil, ter otvorim z dnem 15. vinotoka t. l. v Mozirju v lastni hiši
št. 35 poleg Strmškove gostilne trgovino z mešanim blagom in ma-
nufakturo v večjem obsegu, katero bom založil z najbolj potrebnim, po-
polnoma svežim ter izključno samo z dobrim blagom. — S prvovrstnimi
tu- in inozemskimi trgovskimi zvezami, bodem v prijetnem položaju, kakor
doslej tudi z naprejš postreči svoje cenj. odjemalce samo z dobrim blagom
ter zaupno najnižjimi cenami, zagotavljajoč točno, solidno in prijazno po-
strežbo. — Pri tej priliki se vsem svojim dosedanjim cenj. odjemalcem
od blizu in daleč najtopleje zahvaljujem za zaupanje, katero sem vžival
kot trgovec 6 let v Gornjemgradu, vse te bom hranil v prijetnem spo-
minu ter njim v slovo: »Na večkratno svidenje v Mozirju!« Vsakemu od-
jemalcu se bode obisk moje nove trgovine izplačal, ter se za obilen obisk
tudi na novem mestu istotako vljudno priporočam. Z odlič. spoštovanjem1478-1 **JOSIP KOSTANJŠEK.**

Od danes dnevno

KONCERTnovodošlega prvovrstnega salon-
skega orkestra. Začetek ob pol 8. uri.

1486 1

v hotelu **Balkan**

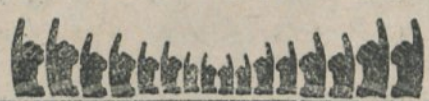
Najbolje kupite:

kavo,
riž,
olje,
milo,
moko,
mast,
pri tvrdki:

Anton Močnik

Glavni trg Celje Glavni trg

Cene nizke! Postrežba točna!

Gostilna Plevčak

Gaberje

priporoča
svojo izvrstno
toplo in mrzlo
kuhinjo ter
najboljša,
pristna
domača vina.

240 52-38

NAZNANILO.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem spremenil naslov gostilne pri »Lastovki« v gostilno pri »Jugoslovanu«

Pozor! Ravnikar je došlo **Pozor!**

krasno sortirano inozemsko
manufakturno in modno blago
po najnižjih cenah. Slav. občinstvu
se najtopleje priporočam za nakup

Karol Pajk
manufakturna in
modna trgovina
v Celju, Kralja Petra cesta.

1332

5-5

Vedno

na novo dobiva veletrgovina **Stermecki v Celju** v velikanskih množinah sukno, kamgarn in hlačevino za moške obleke, volno cefir, modrovino in pisano tkanino za ženske obleke, šifon, belo in in pisano platno za perilo in razno manufakturno blago, katero prodaja zaradi ogromnega nakupa po najnižjih cenah in ako še ne verjamete, poskusite takoj, samo z enim nakupom, da se sami prepričate.

Veletrgovina in razpošiljalna **R. Stermecki v Celju**

ima tudi velikansko zalogo gotovih moških, ženskih, deških in otroških oblek, bluz, kril, hlač, čevljev, perila, denarnic, nogavic, robcev in na tisoče drugih predmetov, katere tudi prodaja po čudovito nizkih cenah in na zahtevo pošlje vsakemu ilustr. cenik. Vzorcev sedaj še ne pošiljam.

R. Stermecki v Celju.

214 52-39

Sprejme se

10. tesačev, 20 drvarjev za
cepljenje drv, 1 kolarja in 5
oglarjev

Ivo Čater

eksport lesa 1474 3-2
Spodnja Hudinja — Celje.

Ivan Dečko, Celje

kupuje laneno seme, vosek, strd in
prazne steklenice v vsaki množini ter
po najvišji ceni. 298 —15

Boj griži!

Pristen, domač borovničar je
najboljše sredstvo proti griži.
Dobi se pri veležganjarni sadja
Robert Diehl v Celju.

Oddaja samo trgovcem od 30 litrov naprej.
1419 6-5

Drva

mehka in trda po dnevni
ceni, na dom postav-
ljena, v vsaki količini se do-
be pri tvrdki **B. Sodin**, lesna
trgovina. Poizve se v pisarni
Kocenova (Špitalska) ulica 10.
1465 3-2

Trgovski

soitrudnik

detajist, popolnoma izve-
ban manufakturne stroke s
prima referencami se ta-
koj sprejme kot prva moč v
manufakturno i modno trgovino
R. Stermecki, Celje.

V ponudbi se želi navedeno, kje in
kako dolgo dosedanje službo-
vanje in željeno plačo.

Ivan Ravnikar Celje

kupuje po najvišjih
dnevni cenah:
laneno seme,
suhe gobe,
in vosek.

167 104-100

Stole, žimnice, razno pohištvo
in tapetniške izdelke ima v
založbi: **Marija Baumgartner**

287 156-15 **Gospodsk. ulica 25.**

Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Gostilna v Nar. domu v Celju

je sedaj
v dobrih
rokah in zajamčeno je cenjenim
gostom, da bodo vedno solidno
in najboljše postreženi. Dobra
kuhinja, vedno sveže Delniško
pivo in pristna štajerska vina
naj zgrabijo vsakogar k nam.
Sprejemajo se abonenti na hrano.
Za obilni obisk se priporočata
Ivan in Ana Černe.

204 12-11

Izdelovanje vseh vrst čevljev
od priprostitih do najfinejših
po drevnih cenah 46 104-82

Rud. Zontič

Celje (blizu kolodvora)
Kocenova ulica štev. 2.

Garje, sibečico, kraste, lišaje uniči
pri človeku in živini mazilo
zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila.
1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K
poštne prosto. Prodaja in razpošilja s
pošto **lekarna Trnkóczy v Ljubljani,**
Kranjsko. 615 34-48

PRIPOROČAM

SEURADOM, ŠOLAM
IN PISARNAM Z VELIKO
ZALOGO VSEH VRST PA-
PIRJA IN PIS. POTREBŠČIN
JANKO BOVHA

KRALJA PETRA CELJE CESTA ST. 31

V zalogi velika izbira vseh vrst
šolskih potrebščin kakor: svin-
čniki, peresa, zvezki, črnilo,
radirke, tablice, barvice itd.
Postrežba točna in so-
lidna, cene nizke.

GOSTILNA „BRANIBOR“

priporoča cenj. gostom najboljša
domača vina ter vsak čas toplo
in mrzlo kuh njo.

Za obilni obisk se priporoča

A. Robek.

244 104-68

Franc Tašker klepar v Celju

Za Kresijo (Vodnjaška ulica 7)

Sprejemajo se v točno
izvršitev vsa stavbena
in galanterijska

kleparska dela

kakor tudi vsa v stroko
spadajoča popravila.

1253 18-8

„Pension“

Gregorčičeva ul. 11

fina domača hrana, cene nizke, abone-
ment v hiši in zunaj hiše. 1461 2-2

LURION

s katerim si lahko vsak napravi
1/4 finega čistila (kremo) za čevlje.

Dobi se v špecerijski trgovini ter
dežel. pridelki na debelo in drobno

Franc Kolenc
Celje, Narodni dom.

Kupim tudi vsako množino lane-
nega semena po najvišji ceni.

213 52-38

Kavo žgano in surovo, rozine, olje,
Erdal-kremo, likalo (biks), vse vrste
barve za obleko, mazilo za voz, pe-
trolej, sveče, vžigalice, spluh vse
špecerijsko in kolonijalno
blago na debelo in drobno
priporoča tvrdka

Ivan Dečko, Celje

nasproti Narodnega doma.

986 14

Stavbena in galant. kleparska obrt
A. Jošta nam.

Franjo Dolžan

243 104-74

Celje, Kralja Petra c. 8
(nasproti „belega vola“)

Prevzema vsa v to stroko spadajoča
dela. Postrežba točna in solidna.

Miši, podgane, ste- nice in šcurki ter ves mrčes

mora poginiti, če se vporablja moja preiz-
kušeno najboljša in povsod hvaljena sredstva,
kakor: Za poljske miši 6 K, za podgane in
miši 6 K, za šcurke 6 K, posebno močna tin-
ktura za stenice 6K, uničevalec moljev 3 K,
prašek proti mrčesom 5 K, tinktura proti
ušem pri ljudeh 3 K, mazilo za nši pri ži-
vini 3 K, prašek za uši v obleki in perilu
4 K, tinktura proti mrčesu na sadju in ze-
lenjadi (uničevalec rastlin) 3 K. Pošilja po
povzetju **Zavod za eksport**

M. Jünker,

85 —75

Zagreb 37, Petrinjska ulica 3.

Dejanje govori !!!

Vprašajte
samo vsakega **trgovca**

kako lahko in uspešno on deluje
od časa, ko je postal odjemalec

veletrgovine

„Fructus“ d. d.

za promet poljedelskih pridelkov,
kolonijalnega in družega blaga

Telefon **Zagreb.** Vlačka

106 ul. 21

Od 1883. obstoječi prvovrstni iz-
vor k ceni in hitri dobavi

špecerijskega, kolonijalnega in
prekmorskega blaga.

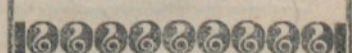
923 16-14 **Zahtevajte cenike!**

Fran STRUPL, Celje

Zaloga stekla,
porcelana, svetilk,
ogledal, okvirjev in
raznovrstnih šip.

**Prevzetje ste-
klarskih del**

Kralja Petra cesta

"LASTNI DOM"

registrovana kreditna in stavbena zadruga z om. zav.

V CELJU
Prešernova ulica št. 15.

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po (3¹/₂%) tri in pol od sto

Knjigarna, umetnine, muzikalije

Goričar & Leskovšek: Celje

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

Rogaška Slatina

Tempel-vrelec: Najboljša namizna voda, najboga-tejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria-vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

Donati-vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom i. t. d.

Rogaška slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudninsko-kislih slatin najbogatijša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo, s katerim se obvaruje v mrzličnih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali duha. 1352 8-9

Zvezna tiskarna v Celju □ Strossmayerjeva ulica št. 3

izvršuje vsakovrstna v stroko spadajoča dela kakor: knjige, cenike, lepake, vabila, vizitke, pisma, račune, zavitke i. t. d.

"Savinja"

društvo lesnih trgovcev in industrijcev v Celju kupi vsako množino rezanega, tesanega in okroglega mehkega lesa ter bukovih drv. Tozadevne ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov: »Savinja«, Kapucinska ulica 5, I. nadstr., ali pa poštni predal št. 1.

1426 6-5

FRANC KRAMAR

Na debelo in drobno! **CELJE** Na debelo in drobno! 375 52-29

Zaloga igrač, galanterijskega, norimberskega in modnega blaga ter kranjskih izdelkov.

Velika zaloga najboljših stročnic in cig. papirja.

DROGERIJA

PARFUMERIJA

FOTOMANUFAKTURA

+ SANITAS +

KRAMAR & VRTOVEC

• CELJE •

Občinska hranilnica v Mariboru

Stanje hran. vlog K 42.442.640-26

Rezervni fondi K 2.749.997-67

Uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.

(prej Gemeinde-Sparkasse)

v lastni hiši

Župnijska ulica št. 2

(Pfarrhofgasse Nr. 2)

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasn običajni obrestni meri.

Hranilnica je pupilarno varna. Shramba za pupilske knjižice itd.

1456 -1

POSJOJILNICA V CELJU

USTANOV. LETA 1880 **NARODNI DOM** RES. FOND 500.000 K

SPREJEMA hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne vzdiga **DAJE** posojila na vknjižbe in na menice. **OTVARJA** trgovske in obrtne kredite.

250

STANJE HRANILNIH VLOG
NAD **24.000.000 KRON**

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica 20.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI
Poslovalnica avstrijske razredne loterije.

Rezervni fondi nad 8.000.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Mariboru.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih
papirjev, financira vsako vrstne dobave in
dovoljuje **aprovizacijske kredite.**

266